

Finansdepartementet

Promemorian ”Omställningsstöd till företag som fått minskad omsättning på grund av coronaviruset”

Famna, Forum, Giva Sverige, KFO och IDEA har valt att göra ett gemensamt yttrande över Promemorian.

Vi ser mycket positivt på att ideella föreningar, stiftelser och trossamfund uttalat inkluderas i det omställningsstöd som presenteras i promemorian. Det kvarstår dock ett antal svårigheter vad gäller förslaget i dess nuvarande form, inte minst i förhållande till att terminologi och verksamhetslogik utgår från näringslivet och dess associationsformer. Problemen gäller både beräkning av stödet och begreppen koncern och nettoomsättning.

Vi vill därför understryka att även om det är bra att civilsamhällets organisationsformer inkluderas i förslaget är detta inte ett stöd som är anpassat för eller utgår från civilsamhällets förutsättningar. Risken är därför att omställningsstödet endast får mindre betydelse som stöd för ideella organisationer.

Den 24 april överlämnade Famna, Forum och Giva Sverige en PM till civilsamhällesministern med en kalkyl över hur coronapandemin drabbar civilsamhällets intäkter och skapar merkostnader, samtidigt som många organisationer upplever ett ökat behov av sina insatser och verksamheter. Slutsatsen i den skrivelsen var att civilsamhället bör få ett eget avpassat särskilt stöd för att möta detta. Regeringen har till viss del hörsammat förslagen (pmd 2020-05-12 om stöd till äldre och utsatta grupper) men på en nivå som motsvarar mindre än 10 % av nödvändiga belopp, samt hänvisat till att de generella krispaket som utformas för företag istället bör anpassas så att de kan omfatta även civilsamhällets organisationer. Eftersom många svårigheter återstår innan övriga förslag i ändringsbudgetar framlagda under våren ska kunna fungera för civilsamhällets organisationer, vill vi upprepa att ett särskilt utformat stöd för civilsamhället fortfarande krävs.

Nedan framför vi våra synpunkter på omställningsstödet.

Undantag för F-skatt

Vi välkomnar skrivningen i stycke 3.2 att kravet på F-skatt inte gäller stiftelser, ideella föreningar eller registrerade trossamfund som är undantagna från skattskyldighet. Många ideella organisationer innehar inte nödvändigtvis F-skattsedel trots att de har inkomster från försäljning av varor och tjänster för vilka de har drabbats av inkomstbortfall med anledning av covid-19. Vi stödjer således denna skrivning.

Begreppet koncern

Begreppet koncern definieras tydligt i enlighet med Årsredovisningslagen 1995:1554. Det är rimligt tydligt vad som gäller företag, men det anger inget om vad som är att förstå som en koncern när det gäller trossamfund eller ideella föreningar. Det är av största vikt att ideella föreningar och trossamfund som omfattar flera juridiska personer kan söka omställningsstödet som en enhet.

Det måste därför klargöras om relationen mellan självständiga lokalföreningar, distrikt och en nationell nivå i en folkrörelse i detta sammanhang kan klassas som en koncern.

Många riksorganisationer har självständiga lokalavdelningar som var och en för sig har intäkter av olika slag för att kunna bedriva sin verksamhet. Exempelvis har Röda Korset 680 lokalföreningar och varav 245 har secondhandbutiker. Av de 680 lokalföreningarna är 120 arbetsgivare. Svenska Scoutförbundet har ca 1 100 scoutkårer anslutna. KFUM har drygt 150 lokalföreningar som bedriver ungdomsverksamhet osv. Sammantaget har dessa ideella föreningar stora inkomsttapp som akut och för lång tid framöver drabbar verksamheterna. Dock är det inte självklart att många av dem var och en för sig når upp till nivån 250 000 kronor i omsättning föregående räkenskapsår. Eftersom de inte är koncerner konsoliderar inte riksorganisationerna deras räkenskaper.

Minimigränsen på 250 000 kr

Att minimigränsen i detta förslag är satt till 250 000 kronor är rimligt för att skilja näringsverksamhet från hobbyverksamhet eller bisyssla. Inom civilsamhället finns dock små föreningar med en omsättning på 250 000 kronor som kan driva verksamhet som engagerar hundratals medlemmar eller volontärer och som i sin tur gör skillnad för tusentals människor som föreningen arbetar för och ofta tillsammans med. Dessa ges i det liggande förslaget inte möjlighet att söka omställningsstöd och riskerar att inte kunna fortsätta sin verksamhet.

En näraliggande åtgärd för att inkludera dessa föreningar i omställningsstödet skulle kunna vara att sänka beloppsgränsen. Vi föreslår emellertid en mer rationell hantering av detta (särskilt för Skatteverket som ska handlägga ansökningarna):

- Varje riksorganisation/moderförening gör en enda sammanställd ansökan till Skatteverket, baserad på alla de lokalföreningars omsättningstapp som överstiger 30 % av nivån under den relevanta jämförelseperioden (samma nivå som promemorians förslag). När ansökan beviljats fördelar moderföreningen/riksorganisationen ut medlen till de lokalföreningar som är berättigade till stöd.

Begreppet nettoomsättning

I avsnitt 3.6 definieras att för ideella föreningar, stiftelser och registrerade trossamfund avses bara sådan nettoomsättning som utgör näringsverksamhet enligt 13 kap. 1 § inkomstskattelagen (1999:1229). Med detta förslag är det endast de delar som kan hänföras till försäljning av varor och tjänster som ska räknas in i omsättningen. Detta omfattar t ex upphandlad verksamhet från regioner och kommuner, café och restaurangverksamhet, second hand-försäljning, försäljning av andra varor och produkter, deltagaravgifter och reklam- och sponsorintäkter.

Till skillnad från företag har civilsamhällets organisationer flera olika slags intäcksströmmar i form av t ex medlemsavgifter, gåvor och bidrag, men även kapitalinkomster, vilka har stor betydelse för många organisationer. Dessa intäkter omfattas inte av det liggande förslaget och vi ser därför ett stort behov av ett särskilt anpassat stöd för att hantera tapp i dessa intäkter. Som vi skrev i inledningen vill vi här hänvisa till det förslag som överlämnades till Amanda Lind 2020-04-24 om ett särskilt stöd för civilsamhället.

Beräkning av stödet

I avsnitt 3.7 anges hur stödet ska beräknas och i stycket 3.8 vilka fasta kostnader som omställningsstödet ska omfatta. Många av dessa är relevanta också för civilsamhällets organisationer och vi har inga invändningar mot avgränsningen.

Däremot är avgränsningen i tid till endast två utpekade månader illa anpassad till många ideella organisationers årscyklar. Som exempel kan nämnas att inställda sommaraktiviteter som läger för barn och unga inte nödvändigtvis syns i räkenskaperna för just dessa månader utan kommer senare när beslut om att ställa in aktiviteter fattas och medlems- och deltagaravgifter måste betalas tillbaka.

Vårt förslag är därför att perioden utvidgas till att gälla mars t o m juni för ideella föreningar, stiftelser och samfund.

Ulrika Stuart Hamilton
Generalsekreterare, Famna – riksorganisationen för idéburen välfärd

Patrik Schröder
Styrelseordförande, Forum – idéburna organisationer med social inriktning

Charlotte Rydh
Generalsekreterare, Giva Sverige

Tobias Nilsson
Förbundsdirektör, IDEA

Petter Skogar
Förbundsdirektör, KFO